

Brev från och till medlemmar av familjen Gjörwell, växlade åren 1780-1811 E...

Gjörwell, Carl Christoffer,

HS Ep. G 12:1

National Library
of Sweden

B. R. E. F. Ifrån Kongl. Bibliothecarien C. C. Gjørwell, till
 Grafhandlaren Mr Johan Niclas och Fru Gustava Eleonora
 Lindahl i Norrköping; dat. Captervudden, Söndagen,
 den 18 Sept. 1791.

Innehåll:

1) Min Riddnings-Sept. 2) Dödra i Salens Sept. 3) Skrifvanda
 Lemarquer rörande hävarande Döden. 4) Enskningar för
 Ledens bibehållande. 5) Vällere på Djurgården. 6) Enke-Fru
 Arhenias Besök på Torpet. 7) Promenade på Djurgården
 i förbindelse med min Solitudo. 8) Svite röjles Parlofring
 i Läse-råd. 9) Glad Dag med Adolf. 10) Min Lyckesalighet.

Mina Åldrabästa Barn.

Under nu varande Revolutions-reckor få mina Söta Barn
 i Norrköping förläta Gubben på Torpet, om han ej onedhinner
 täta och långa Mex; men men -- när allt kommer i ordning
 för Söta Far och Mor på Regerings-gatan, och sedan snart efter
 för Lilla Louise och Charles på Svotringgatan -- då då sätter
 sig den gamle Smedfästlaren ofta ner, och språkar länge med
 sin lilla Stafva och sin lilla John.

Nu vele vi aldraförst och just af hjerta tacka Gud, som
 lätit mig nu å nyö öfverleva den 9 Sept. eller då netts 10 är
 sedan, när jag föll utur vagnen vid Kumbla, slog sonder
 Hufvudet, bröt vänstra knäet ur led och sårade ena armen,
 då jag kom hem mera död än lefvande; men underbarligen
 genom Guds Nåd återvann både lifvet och Hälflan; hwartil allt,
 så det ena som det andra, min lilla Stafva Sjelf varit afgynna-
 ritne. Allt sedan har jag är ifrån är lifvit liksom yngres til
 kroppen och muntars til sinnet; och denna Nåd visar Gud
 mig än i denna stund. Iu denna stora Vålgärning höres ock
 ofelbart det, at jag har så söta, vackra och beffredliga, för mit
 Hjerta så kära Barn, så väl uti mina egna, som uti de mig
 genom samma Förflyns så nådiga Hand tillskickade Barn
 uti John och Charles, samt äfven nu mera ock så uti Isfersonen
 Adolf.

Lilla och
 Gjørwells barn.

Adolf. Skulle jag således ej vara afkyntat glad med eder, och vi alle
tacksamme emot Gud? Ja visserligen. Alla år på den 9 Sept., jämte mit
förödmjukande inför den både almäktige och nådfulle Guden,
går jag ock ut, om vädret annars det tillåter, på marken, och söker
mig en Bouquet af Koffens sista Blomster; det gjorde jag om ock så
i år, och det så mycket hårdre, som det är den sista Koffen, som jag
bor här ute på Torpet. Dessa ofkyrdiga Blomster skräkar jag, jämte
en kyss, till min lilla Stafväs Herbarium. Ack! hvad den dötaniken
är för et härligt och älskvärdt Studium, då man med Naturens
dyrkan förbinder Vänskapen och Kärleken!

Med denne så solenne Helgdag uti min Samlids Almanack fogar sig
ock än en annan, eller Salens Invignings-fest, som alla år infaller
på den 12 Sept. Då är den här flyrande Brödren -- nu heter han
And. Würgatsch, och vidare en parenthese, jagt är han en både
bräskonnierte Komme & tres loyal Fre -- alltid så god och bjuder
omg på denne så kallade Glädje-dag med sin Kärleks-måltid.
Salen, belägen midt uti en Grängård, städad och frugg, utfyld af
folk, och deras Andagt beledsagad af en vacker både Vocal- och
Instrumental-Musik, denna åter bestrid af bara Syster -- det är
ju ock något rätt vackert uti sit Slag? Med denne ofkyrdige Kyrko-
Act begående, förbinder jag då alltid tanken af min Rådningdag,
den 9 Sept. Således fitter jag ibland det goda folket ingalunda örd;
och hvarföre skulle icke en Gudi helgad lär ja rinna uti förbindelse
med så många respectable Människors förenade och utlyftade
Känslor till Gud, och ibland hvilka jag alltid fitter den oräddigaste:
ty min Enfaldighet emot de flestas ibland dem är jämförelse-vis
ingen. Umedelbart tackar jag Gud, på mit sätt, för den andel mig
blifvit bestånd, at kunna hålla mig fast vid de Irones Hermligheter,
som en annan Guds Åhushållning får fatta för mig uti begripeligare Dag.
Att nog: jag röres, jag förbättras. Det gick mig genom hela Själens,
då jag fatt på min vanlige Svant bedriv Cabinets-dören på Brödra-
sidan, och fick se Fabriqueuren Halling inträda, skrida fram sifson
et del, i anseende till en långvarig nysb öfvervunnen Sjukdom,
men se så högt lycksalig ut, som hade han nu stigit in uti
Sjelfra Gud. Like. Ock så vare vi då näst alle samlade, och den
Stilla

Stilla ljupa Musiken fylde allas både öron och känslor. Denne
Kalling är en Bonde från ifrån Westergötland, var före min ankomst
til Stockholm, 1751, uti Låran på en Silkesstrumpfabrik, då redan,
såsom yngling, uti förbindelse med Bröderne, och har alltsedan förs
blifvit uti densamma, såsom ledig Bröder, såsom gift, man och nu
såsom Enkling. Han var en därjämte til sigeendet mycket vacker
yngling, alltid af et mildt och glädt Väsande, har alltid hållit
af mig och omfamnar mig ännu med välsignande både ord
och ögon. Vi äro utomdes nu för tiden begge de äldste Bekante
på hela Salen af Stockholms förbindelser, men så finnes där
dock en ända äldre, eller Hofjunkaren Coron, med hvilken
jag gjorde Bekantskap uti Skåne, före min utresa til
Holland och Frankrike, eller innan jag kom för andra gången
til Stockholm. Nu har han flyttat hit up ifrån Kulla-Gunnarstorp,
en ypperligt väl belägen Sätergård vid Slesingsberg, ur hvars
Fönster man kan se hela Sundet, och som nu äges af en rik
Grefve Sparre från Göttheberg, blott Reservation, en Klena af huslyter
och mycket smak. Föremünde Hofjunkare hade en mycket gudfruktig
Moder uti en Fru Cronström, har af ålder ståt i jertocende med Bröderne,
och gjorde 1753 en fundacion af Hospital och Salthyg-Skola uti Nalmö,
innan han lämnade Skåne för at bo här i Stockholm, hvar han
nu är Senior ibland Bröderne. Han är nu snart 80 år, men
går ännu skäligen raskt och är aldrig sjuk; ligger dock ibland
på Sängen, och när man frågar honom om han mår illd,
svarar han: nej, jag är bara lite trött. Vilken lilla äfven
physisk Död — en blott uplösnig — lärer icke förestå honom!
När jag på Högtidsdagarna för hela denna Skara församlad,
röses jag alltid til en fruga bedröfvelse öfver de begge försste
Bränkarne å omse tiden, fullsatte med Darn ifrån 5 til 15
år: ty jag har belevrat deras föst tvång, sedan föstsvellse,
så många skingring aldeles ifrån Religionen, så många
olyckliga föräldrar just af Vålmening för sina Darn; men
jag tor och tor icke öyna min mun häröfver, jag lider blott.
När jag upfodt mina Darn, det vet min lilla Skafva bäst, och
om i icke ären så klostermästige, så respecteren i dock alltid
Religionen, och finnes icke vägen stängd til denna källa för
vår

vår högsta dyktighet. Den vackraste af våre ledige Drottner, en ung Student vid namn Frolich, fick sitta Terminen i Uppsala Köppor af så elak art, at han ser nästan defigurerad ut: se det är också en Frukt af Förvaldrars Vålmening, at icke vilja låta yngre Köpporna på sina Darn, och dymedelt förekomma, såsom de Sjåga, vår Herres fria Disposition äfven med våre fattige Kroppar. Hansell Åkerblad, denna få genom dygdiga och snälla samt tillika bemedlade Hetta, fick i förl. Sotnar en Friare, med hvilken jag i min Blindhet trodde hon skulle hafva slipit lyckelig; men bevars! i Rådskamaren besåns Friaren icke nog boderlig: således läres denna Syster få gå ledig til Dödsdagen. Du känner henne: hon håller mycket af Sota Mor och lilla Lovise; men får äfven få litet gå til och som Fröken Palmstruck, ehuru denna senare bor så nära i vårt Granskap. Fröken Flora Drinkeman ligger nu illa sjuk af sin Blodspottning; härom dagen såg jag föyrt gången hennes Syster; hon är åter blonde, men också mer enfaldig, således mera tald hos Grafinnans Lejonstätt, medan Fröken Flora trives bäste hos Daronesfar Gypansstierna. Drottner sitter nu alle dagar på Drottningholm i Konungens tåbinet och dithäfrerar alls vårt politiska öde samt de Medel, hvarigenom Frankrikes Konung åter måtte kunna förhjelpar til Konung i Frankrike.

So således kom jag åter ut i stora Verlden. Gifve Gud! at Konungen i Sverige ville hafva Nåd för sit eget Folk, och slona det för allt deltagande uti de Fransiska inbördes Broligheterne! Men här talas mångahanda ting, och man börjar redan läsa hotande Declarationer. Vi skole imedertid troget bedja Gud för Konungens eget Lif och Regiment. Dock för at döma om Sakerne såsom Bonde eller Gorpore, så tror jag til vidare, at Konungen blir hema och bygger på sit eget Hus i Fred och ro: ty här i Viken försäkres, at Hans Maj: är sinnad at anlägga, ält ifrån Rosendal ända hit til Älptersudden en Voliere, eller en artificiell Fogelluar, som skal hämma den stora, som vår Herre bygde kort före Adams tid och är ännu så skäligen i godt stånd; och til den ändan skole begge Amsthusen, med flere åbyggnader, delo rivras, delo ändras. Om alle dese Pastorale Planer verkställas, så komma våra Darn en gång at vandra på bara Elyseiska fält, ält ifrån Löfön, äfven Carlberg, Haga, Sjökartorpst,

hit

hit ut till Waldemarsön, förbi Livoli, Frescati och Albano. Ja min
fann kan icke en sådan afgudadyrkare af det vackra och naturliga,
som jag är, bli ond på mig sjelf, at vara sedan så gammal, at jag
bara skal få skåda alla dessa så kallade Gudomligheters lit som uti
ensöm.

Imidlertid njuter jag de vackra dagarne, sådana som denna är:
Sjtte. Söndag var Mormor och Widagrens hos oss; de hade med sig
den glada och talförmige Morbror Funck, som nu bor hos sin blåg
på Eddö. Om eftermiddagen snäste vi mangraant promenera
åt Djurgården, för at besö de Engelska och Spaniska kustflotten.
Jag, såsom gammal eller äldst, gick med Mormor. Ah! hvad den Guman
är charmant, munter och glad, blir lit som ung på nytt, sedan
hon leger hos sina Damm utan alltförut bekymmer. När vi hade
besökt Engelske Ministerns Nygnad, sprack hitom Monäd, var jag
skäligen trött. - ty väl förståendes jag hade om föremiddagen
gjört en tour på Djurgården med min Adolf - så at jag för
behöll mig få sitta in till Directuren Kjöf och hvilat litet;
men si! när satt utanföre på sin Bänk med sit frännande.
Jag gick dit, och fick sitta emellan begge de Ostindiska
Majestäterna, Directurerna Grill och Kjöf, med hvilka
taltis om Climaten på Sicilien, om Mortalitetens listerna
i Preussen, om Tyskland, det nu så härliga Tyskland litet
med vårt Lapland uti Kaiser Augusti tid, och flera sådana
höglända Snösmäl; men minas Damer villes aldrig komma
tillbaka från Manilla, hvar Löfve Mr de Coral tog emot min
slutna med all snöjelig Höflichkeit, förandes henne sjelf ger
nom alla Rum och Plantager, samt villes presentera henne
och hela Sällskapet The, som dock allt undanbads, men gjorde
icke litet stora ögon på våre Södermalms-öar, ^{hvilka} som intet
förstå sig på dessa Torparmars så förnämna Bekantiskaper? -
så at jag sreg up och tog afsked; men var så elak och gick
en annan väg hem i mit Land igen; ty jag var den dagen
litet mjält sjuk; men vet Du, min lilla Stafva, jag skal säga
Dig i fortsöende, at jag hade just en fäll afton. Lugna Snö,
Solens nys nedergången, Neptern klar och annu lysfande, medan

Gull-

Full-månen steg upp i öster. Midt uti denna blandade Dag, under
~~sing~~ stillhet uti hela Naturen, omgifven af densamma på
alla sidor; och hwart jag vände mig, föllo Trädens Toppar mig i
ögat mot den klara Himlen; och hvar menar Du at jag då gick? —
midt på Rosendals-ängen: döms til mina Känslor, och med huru
långsamma steg jag vandrade öfver densamma förbi Ekar och Alar
til vägen utmed vår Vik, och så den sköna vägen fram til
Blå-Porten, där mig mötte Charles i Chaise, för at söka upp sin
Louise. Kom således hem en god stund förut, steg glad upp i mit
rum, lade mig på min Sopha, och i det samma kom min Adolf,
som fraxt eftermiddagen hade gått til en sin Kamrat, Lieuten.
Grawell, och spelat med honom et Duo på flöjt: vi talte många
goda saker allt til det Slutet dånade af de många Röstter, derpå
gick man ner, och aftonen tillbragtes på det vanliga sättet.
(Dräger Widegrens Barn växer alla dagar til sig, och jag kan
ej ut säga hvad den lille Fredrik är och blir vacker: just en
Adonis, Västafsen målad i hela hans ansigte. Så om aftonen
presenterade Sota hos vår Charles, för Mormor och Systronen
Widegren, såsom Louise's Gästman; så at det också i detta
affärende var en jour de fête på Tapet.)

i Fredags var en mycket glad Dag både för mig och Bror
Adolf: ty jag fick et sårdels hugnande Brev för hans räkning
ifrån Holland; vi skickade begge de gladaste Tidningar til den
alltid vår Vördnad så vördige Fadren i Linköping; om aftonen
sågo vi Alexis eller Deserteuren, då Stenborg sist spelade
Alexis Role — ah! hvad han fäng och spelade allt til fortjusning!
och så kände min Adolf detta — och så ginga vi hem uti et
det aldrafönaste Månsten, hvarid allt blef vackrare och
vackrare, som i nalkades Fredriks Hof och Djurgården. Mycket
säll Dag!

Se huru lycklig Din Far är! Bästa Stafva, öka nu denna min,
lycksalighet med Din egen: ty mina Barn de äro min Glädje.
Varen De begge alltid sälla, högst sälla! önskar

Eder
Trogenaste Pappa,
Gjorwell.